

Plovárny, na kterých se zastavil čas

Vedle supermoderních koupališť plných extrémních atrakcí se ještě dnes dají – při troše odhodlání a snad i odvahy – najít plovárny, které se ani po několika dekádách příliš nezměnily. Jejich kouzlo je nezaměnitelné. Jako ve starých filmech.

Můžete tu číst *Rozmarné léto*

Pan Antonín Homolka sedí na terase plovárny v šumavské Volyni a popíjí pivo. Je sobota po poledni, ostatní návštěvníci pozorují závody malých motocyklů, nebo jen tak klábosí u kávy. Nikdo se zatím nekoupe, voda v bazénu má 16 stupňů a slunce vykukuje jen sporadicky zpoza mraků. „Chodili jsme se vykoupat po škole, než nám jel autobus domů. V zimě jsme tu zase hrávali hokej,“ vzpomíná pan Homola na padesátá léta minulého století. Na volyňské plovárně se toho od jejího vzniku moc nezměnilo. Místo zimního kluziště sice stojí pódium pro letní kulturní akce, ale bazén a dřevěné šatny zůstaly tak, jak je v roce 1941 postavili. Voda z řeky Volyňky, která koupaliště napájí, je obvykle studená a kalná, čehož využívají potápěči k výcviku. „Voda je tu stejná jako v přírodě a děti nám nikam neuplavou,“ pochvaluje si potápěčský instruktor ze Strakonice Milan Skála.

Historické plovárny jsou jedinečným dědictvím, ne všechny ale mají na údržbu

Úžasný barevný sen jako z cukrkandlu

Koupaliště Zelená žába je dnes opuštěné

Starostka Volyně Lenka Nestřebová plovárnu prosadila na seznam chráněných památek – jako jedinou v jižních Čechách. Plány radních na modrou lagunu s červeným tobogánem odmítla. „Jen přes mou mrtvolu!“ říká důrazně. Volyňským se podařilo získat ze státní pokladny dva miliony, za které momentálně dělají menší opravy. Neosobní luxus s vířivkami a ohřívanou chlorovanou vodou jako v moderních aquaparcích tady nebude. Volyňská plovárna je vyhledávána pro svůj tradiční ráz. Můžete si na dece číst Rozmarné léto s nadějí, že se za chvíli objeví kouzelník Arnoštek a krásná Anna... Kabiny se dokonce předávají z generace na generaci.

Barevný sen ve Mšeně

Paní Marie Pešánová sedí na terase plovárny v kokořínském Mšeně a marně vyhlíží první návštěvníky. Slunce svítí, voda v bazénu modře září, ale fouká chladný vítr. „Vzduch 20, voda 19,“ píše plavčík na ceduli. Nešťastný způsob léta omlouvá jen fakt, že astronomicky začíná až za týden. Občas vstoupí náhodní turisté, udiveně si prohlížejí hezkou stavbu ve stylu art deco s nápisem Městské lázně.

Plovárnu postavili v roce 1932 v romantickém dolíku pod skálou. Dodnes si uchovála idylický prvorepublikový ráz. Modrý bazén harmonicky ladí s žlutobílou lázeňskou budovou a dvěma fontánami z červených cihel. „To koupaliště působí jako úžasný barevný sen,“ vzpomínal filmový režisér Saša Gedeon na malebné místo, které náhodou objevil během natáčení filmu Indiánské léto v roce 1994. Dokonce ho inspirovalo k natočení původně neplánovaných scén. „Vypadá jako z cukrkandlu, téměř jako kýč, ale není.“

Marie Pešátová plovárnu poprvé navštívila těsně po válce. Její maminka jí vyprávěla, jak lázně žily za první republiky: „Konšel se šli vykoupat a pak hráli na piano v restauraci, která byla otevřena celoročně. Večer se tancovalo.“ Citlivá rekonstrukce, kterou lázně procházejí, zachovává jejich genius loci.

s nadějí, že se objeví kouzelník Arnoštek a krásná Anna

Koupaliště Eva v Piešťanech volá po rekonstrukci (nahore), Volyně si může dovolit alespoň menší opravy (dole)

Zelená žába

Plovárny ve Volyni a Mšeně jsou spíše kulturními a společenskými institucemi než jen obyčejnými sportovišti. Termální koupaliště Zelená žába v Trenčianských Tepličkách je dokonce něco víc. Stavba architekta Bohuslava Fuchse z roku 1936 je považována za funkcionalistickou památku evropského významu a jednu z architektonicky nejceněnějších staveb na Slovensku. „Vzdušná, barevně výrazná, plasticky bohatá architektura, symbioticky spjatá s životním prostředím...“, nešetří teoretici superlativy, když o Zelené žábě píší.

Fuchs zasadil koupaliště do jižního svahu nad městem, kam dlouho svítí slunce. Objekt, postavený podle principů meziválečné organické architektury, citlivě reaguje na členité prostředí. Sexy krasavice, vymalovaná ve stylu šedesátých let, hlídá sloupovou terasu se vstupem k bazénu. Trojjazyčný nápis zase upozorňuje, že „vstup pouze v plavkách“. Unikátní bazén nechal Fuchs vysekat do skály. Žádné plavky však nebudete potřebovat. V roce 2000 bazén praskl a od té doby je koupaliště zavřené. Majitelem Zelené žaby je od roku 2005 lázeňský byznysman Jaroslav Závodský. Rekonstrukci podmiňoval přístupem k minerálním pramenům, které dřív bazén napájely. Ty však dnes ovládá jiný subjekt. Památkáři jsou v podnikatelském souboji v balkánském stylu bezradní.

Zelená žába je dnes namísto pýchy spíše ostudou Slovenska. Bohužel ne výjimečnou. Koupaliště Eva v Piešťanech, další funkcionalistická památka, je rovněž ve špatném stavu. Prý do ní stačí kopnout a spadne. Peníze na rekonstrukci se zatím nenašly. ■

Lehké, vzdušné, zkrátka geniální...

